19—20, 31), kirjutisi ajakirjas „Landwirthschaftliche Mittheilungen“ ja väljaandes „Livländische landwirthschaftliche Jahrbücher“.

Geneal. Handb., Estland I, 2 ja 3 [1933—34?]; K. v. Maydell, Das freiherrliche Geschlecht von Maydell (1868); Inl. 1857, lk. 635; ERKA, Eestimaa talurahvaseaduse teostamise komisjoni arhiiv, toimik nr. 75 (1817/1818). *L. L.*

MAYER (-Bacum), Richard, baltisaksa tööstur, sünd. 16. IX 1860 vkj. Tallinnas raehärra, pärastise bürgermeistri pojana, omandas üldhariduse Tallinna toomkoolis 1870—73. M. reisis 1877—83 välismail, oli 1883—85 tegev Tallinnas isa äris ja asutas 1885 oma ema Catharine M-ga (sünd. Eggers) kaubamaja „Woldemar Mayer'i lesk & Poeg“. Äri kauples viljaga ja teotses laevaagentuurina, jätkas aga a-st 1896 tegevust „Keemiavabrik Richard Mayer'i“ nime all. Ettevõtte aktsioneerimisel s. a. määrati põhikapitaliks 750 000 kuldrubla, mis suurendati järgmisel a. 1 200 000 kuldrublani. M. lahkus ettevõttest 1908, siirdus Saksa Panga teenistusse Berliini ja sealt 1912 Londoni Saksa Panga osakonda. Ta on elanud viimaseil a-il Brüsselis. — Vene tekstiiltööstuse kui ka eraturu suured nõuded tõstsid üha vabriku toodete hulka (milledest tähtsamad olid sool, väävel, salpeeter, piimahappe oksaalhape, naatriumlaktaat, eeter, tinavalge, värvid jm.) ja paisutasid ettevõtte tööliste arvu peatselt kuni 500-ni. Maailmasõja ajal laiendati tööstust ka sõjaliste kemikaalide tootmisele. E. Vabariigi ajal vabrik ei suutnud kohastuda oludega ja likvideerus 1930.

E. Gahlnbäck'ilt (Tallinnas), Eestimaa Kirjanduslikust Ühingust jm. saadud andmed. *J. M.*

***MELLIK** (end. perekonnanimi kuni 1938 **Melnik**), **Voldemar,** kujur, sai nov-s 1934 kunstiprof-ks „Pallase“ kunstikoolis Tartus, siirdus sügisel 1935 Tallinna Riigi Kunsttööstuskooli õppejõuks ja skulptuurtöökoja juhatajaks. — M. on avaldanud kiiret ja pidevat tehniliste võimete, vormikindluse, stiilipuhtuse ja sisutiheduse tõusu ning ta uuemaaegne looming puhtskulptuurses osas on saanud üksmeelse ja suure tähelepanu osaliseks nii kodukui ka välismail korraldatud kunstinäitusil. Ta teoseist, mis loodud alates a. 1926, on kõige enam väljapaistvad: figuraalsed skulptuurid „Laps kassidega“ (graniit, 1928), „Hommik“ ja „Mõtleja“ (paarikteosed hallist graniidist, 1930), „Ekstaas“ ja „Puhkaja naine“ (1. punasest, 2. mustast graniidist, 1931), „Vana tõug“ (graniit, 1933), barokne „Koit“ ja „Hämarik“ (pronks, 1936) Kadrioru lossi kaunistamiseks, ja „Põlevkivikaevur“ (kips, 1937); portreelised teosed — Fr. Kuhlbars'i rinnakuju (graniit, 1927), „Poisi pea“ (graniit, 1928), „Kalamees Karepa'lt“ (pea, graniit, 1931), K. E. Sööt'i portree (graniit, 1933) ja dr. J. Hurda portree (marmor, 1934) ning mälestussambad E. Vabadussõjas langenuile Järva-Jaanis (1929) ja dr. Fr. R. Faehlmann'ile Tartus (1930). Peale selle on M-lt veel teisigi monumente, näiteks E. Vabadussõjas langenuile Otepääl (1926), Alatskivil (1927), Järva-Peetril (1928), Järva-Madisel (1929) ja Rannus (1930) ning hauasambad Fr. R. Faehlmann'ile (1928), G. Roht'i perekonnale (1929) ja dr. A. J. P. Eisenschmidt'ile (1929), kõik Tartus. M. on olnud ka kunstiühing. „Pallase“ juhatuse liige ja 1934—35 Tartu Kunsti ja Kirjanduse Klubi esimees. A-st 1938 on ta Kultuurkapitali Kujutava Kunsti Sihtkapitali valitsuse peasekretär ja sihtkapitali nõukogu liige. Ka on M. osa võtnud eesti kunsti välisnäituste korraldamisest.

Isikl. saadud andmed; „Varamu“ 1938, nr. 2 (R. Paris). *A. V.; T.*

MENAR, vt. **LÖWIS OF MENAR.**

***MENGDEN, Gustav v.,** parun, Liivimaa rüütelkonnategelane, sünd. 17. IV 1625. — M. oli Rootsi aja lõpul mõisadereduktsiooni kestel Liivimaa aadli tähtsam juht. Jäädes üldiselt lojaalseks Rootsi riigivõimu vastu, püüdis M. ühelt poolt kindlustada Liivimaa aadli seisuslikke eriõigusi ja poliitilist eriseisundit riigivõimu suhtes, teiselt poolt aga hankida aadli seisuslikule korporatsioonile suuremat mõju riigi üldpoliitikas. Ta katsed saavutada 1660. a. paiku Liivimaa rüütelkonnale õigust osa võtta Rootsi riigipäevast põrkasid aga viimase vastuseisule. 1678. a. püüdis M. maapäeva ülesandel lahendada kun. Karl XI-ga (vt. ka *Suppl.*) pooleli jäänud neljandikreduktsiooni küsimust. Rüütelkonna nimel pakkus M. kuningale

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 202